

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1200

13.12.2021

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skader som følge av maur – startet sin utvikling før forsikringen trådte i kraft?

Sikredes forsikringsavtale begynte å løpe i mars 2018. I april 2021 meldte sikrede om skader på badet som følge av maur. Etter befaring av en skadedyrtekniker ble det lagt til grunn at samfunnet av maur var minst fem til syv år gammelt. Selskapet anførte at skaden hadde utviklet seg i mange år før forsikringstegningen og avslo erstatningskravet. Sikrede opprettholdt sitt krav og viste til at skaden først ble oppdaget i 2021 etter rivning av en vegg. Nemndas flertall kom til at skaden ikke var dekningsmessig da forsikringstilfellet inntraff før forsikringen ble tegnet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader som følge av maur.

Vilkår

Sopp-, råte- og insektsforsikring

(...)

1.2 Insekter

Dekkes

På fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes:

- skade på bygning som skyldes insekter.
- utgifter til bekjempelse av insekter som gjør skade på bygning.

Sikrede forsikret boligen hos forsikringsselskap X 1.3.18. Forsikringsavtalen ble overført til selskapet 30.3.20.

Den 18.4.21 meldte sikrede om maur i boligen.

Selskapet rekvirerte en skadedyrtekniker for å befare boligen. I rapporten datert 22.4.21 fremgikk det:

Kunde forteller det alltid har vært maur her siden byggeår, men for to år siden opplevde de full sverming på badet som er 10 år gammelt noe som tilsier at samfunnet er minimum 5-7 år gammelt. Kunde sier de ønsker besøk av en takstmann. Fra baksiden av veggen inn mot dusjsonen måler inspektør 12-13% fukt nederst mot gulvet, noe som gjerne er årsaken til maur

Selskapet avslo 26.4.21 erstatningskravet begrunnet med at forsikringen ikke omfattet skader som hadde startet sin utvikling før forsikringstegningen.

Sikrede bestred selskapets vurdering 26.4.21 og understrekte at skaden først ble oppdaget i april 2021 da han fjernet en vegg og en dør. Sikrede registrerte også en klage hos selskapet samme dag.

Selskapet opprettholdt avslaget 3.5.21 og anførte at skaden hadde oppstått og pågått i mange år før forsikringstegningen i mars 2018.

Sikrede fremla en takstrapport datert 14.5.21 hvor det fremgikk:

Konklusjon: Badet må totalrenoveres grunnet innvendige skader i vegg med litex, antatt samme årsak i underliggende isopor som er benyttet under påstøpen.
(...)

Generelt om skadestedet:

Skadestedet er nytt bad fra 2011. Flislagt bad med gulvvarme og flislagte vegger samt malt tak. Servant i innredning, veggfestet wc og dusj på vegg med glassdør. Fukt er indikert i dusjsonen hvor det varierer mellom 16,6 prosentvektall til 100 prosentvektall. Eier har fått åpnet vegger fra gangsidene og det er tydelige spor etter skade, hvor litex plater er oppspist. Antatt maur som har laget kanaler i konstruksjonen.

Vedlagt takstrapporten var en kalkyle hvor totalrenovering av baderommet var beregnet til kr 140 200 eks. mva.

Sikrede krever erstatning for skader pga. maur og anfører at avslaget er gitt uten at takstmann har vurdert saken grundig. Skadedyrtekniker har ikke utført konkrete fuktmålinger inne på badet. Det er kun gjort fuktmålinger i veggene mot badet. Utslaget som målingen har gitt er helt innenfor de normalverdier på fuktighet på trevirke som brukes i hus. Da kan det ikke stemme at dette er en mulig årsak til at maur tiltrekkes. Skadedyrteknikeren som selskapet rekvirerte hadde ikke sertifisering for å vurdere skade i våtrom. Skaden pga. maur er en aktiv skade i dag og et reelt problem. Det er helt umulig å oppdage denne type skade før en vegg rives fysisk.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede har hatt bygningsforsikring i selskapet siden mars 2018. Ifølge rapporten fra skadedyrteknikeren har skaden utviklet seg over flere år. Selskapet legger til grunn at skaden allerede hadde oppstått forut for forsikringsperioden i selskapet. Det er derfor ikke grunnlag for dekning. Når skaden ble oppdaget er uten betydning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på bygning som følge av maur.

Finansklagenemndas flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien. Bemærker:

Flertallet mener selskapet må gis medhold.

Sikredes forsikring omfatter:

- skade på bygning som skyldes insekter.
- utgifter til bekjempelse av insekter som gjør skade på bygning.

En grunnleggende forutsetning i forsikringsretten er at forsikringstilfellet har inntruffet i forsikringstiden, jf. HR-2020-1262-A. Dette prinsippet er tidligere lagt til grunn av Finansklagenemnda som et generelt forsikringsrettslig prinsipp, som gjelder med mindre annet følger av avtalen. Det er sikrede som har bevisbyrden for at forsikringstilfellet inntraff i forsikringstiden, jf. bl.a. FinKN 2020-408.

Sikrede anfører at forsikringstilfellet inntraff da skaden ble oppdaget, som er innenfor forsikringstiden. Forsikringstilfellet er her beskrevet som "skade på bygning". Formuleringen "skade på bygning" betyr at bygningen må være utsatt for en skade og tilsier at forsikringstilfellet inntreffer på det tidspunktet bygningen blir skadet. En slik tolkning er også lagt til grunn av flertallet i LB-2020-187102 for en tilsvarende formulering. Bygningen kan være skadet selv om forsikringstakeren ikke har oppdaget skaden. Hvis det avgjørende tidspunktet var når sikrede oppdaget skaden, ville det vært naturlig å si dette. Det følger uttrykkelig av dekningen i

vilkårenes 2.4 for håndverker og entreprenørfeil at "Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført", og av dekningen for ansvar pkt. 3.2 at "Skaden må være konstatert i forsikringstiden". Det er da nærliggende å tolke vilkår som bare sier "skade på bygning" slik at det avgjørende er når skaden inntreffer, jf. for så vidt Bull, Forsikringsrett s. 238 som sonderer mellom "skaden konstatert prinsipp" og "skaden inntrådt prinsipp". Det er vanlig at forsikringsvilkår som bygger på et skaden konstatert prinsipp – typisk ansvarsforsikring – sier dette uttrykkelig. Flertallet peker også på at et skaden konstatert prinsipp ved skjult skadeutvikling åpner for spekulasjon fra sikrede mot selskapet ved at sikrede når han oppdager en slik skadeutvikling kan være fristet til å holde utviklingen for seg selv og tegne forsikring eller inngå en bedre forsikring enn han hadde på oppdagelsestidspunktet, jf. Trine-Lise Wilhelmsen, Periodisering av forsikringstilfellet – finnes det en "patentløsning", Festskrift til Birger Stuevold Lassen, Ånd og Rett, Oslo 1997, s. 1077 f.

Ifølge takstrapporten av 14.5.21 har maur laget kanaler i baderommets konstruksjon. I rapporten fra selskapets skadedyrtekniker datert 22.4.21 fremgår det at maursamfunnet er minimum fem–syv år gammelt. Nemnda forstår uttalelsen fra skadedyrtekniker slik at skadene som følge av maur har utviklet seg fra det tidspunktet maursamfunnet først ble etablert. I så fall inntraff forsikringstilfellet før forsikringen ble tegnet og må evt. dekkes under den forsikringen som gjaldt da skaden startet sin utvikling.

Nemndas mindretall, Alexander Venså, bemerker:

Mindretallet er kommet til at sikrede må gis medhold i at skaden er dekket under husforsikringen, da den ble konstatert i forsikringstiden.

I Bull, Forsikringsrett s. 238 uttales det at "Hovedregelen i norsk og internasjonal forsikringsrett i dag er variasjoner over skade-prinsippet, enten som et skaden konstatert-prinsipp eller som et skaden inntrådt-prinsipp". Som flertallet skriver, så er forsikringstilfellet i denne saken beskrevet som "skade på bygning". En ren henvisning til "skade" gir i seg selv ingen nærmere veiledning om hvilket periodiseringsprinsipp som må legges til grunn for avtalen. Også selskapet uttaler i sitt avslag den 26.4.21 at dette ikke fremgår uttrykkelig av forsikringsavtalen.

Mindretallet viser videre dessuten til mindretallet i LB-2020-187102 som uttaler blant annet følgende:

Mindretallet er av den oppfatning at forbrukere flest med hytte- og husforsikring regner med at forsikringen dekker skader som oppdages/konstateres mens forsikringen er i kraft. Før dette tidspunkt har de ingen skade å melde.

I denne saken har sikrede så vidt mindretallet forstår, hatt forsikring hos selskapet med dekning for denne type bygningsskader helt siden de flyttet inn i boligen i 2018.

Avtaleloven § 37 første ledd pkt. 3 bestemmer at "[v]ed tvil om tolkningen av et avtalevilkår, skal vilkåret tolkes til fordel for forbrukeren". Bestemmelsen må tolkes i tråd med forbrukeravtaledirektivet (direktiv 1993/13) artikkel 5 første og andre punktum, som lyder slik:

I de aftaler, hvor alle eller nogle af de vilkår, der tilbydes forbrugeren, er i skriftlig form, skal disse vilkår altid være udarbejdet på en klar og forståelig måde. Hvis der opstår tvivl om et kontaktvilkårs betydning, gælder den fortolkning, som er mest gunstig for forbrugeren.

Målestokken for klarhetskravet etter direktivet er hva som kan forventes av "en almindeligt oplyst, rimelig opmærksom og velunderrettet gennemsnittsforbruger", jf. C-143/13 *Matei* (avsnitt 75). Den alminnelige forbruker har ingen kunnskap om hva som er vanlig praksis for forsikringsvilkår eller generelle forsikringsrettslige prinsipper. Selskapene kan derimot som forfatter av sine vilkår gjøre forsikringstakeren uttrykkelig oppmerksom på at forsikringen ikke dekker skader som allerede var inntrådt før forsikringstiden begynte.

Etter mindretallets syn er vilkårene tilstrekkelig uklare til at de må tolkes til fordel for forbrukeren. Bygningsskaden i denne saken må derfor være omfattet av sikredes forsikring.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).